

Beste lezer,

Mijn naam is Simone. Ik ben 22 jaar en woon in Maarssen.
Vandaag fietste ik door Utrecht met 100 brieven.
Eén daarvan is nu bij u.

Een maand geleden sprak ik met meneer Vink. Hij was nog een kind toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak. Dit gesprek zouden we hebben in de Bibliotheek de Neude, maar door het uitbreken van het Corona virus gebeurde dit via het scherm van mijn mobiele telefoon. Hij vertelde me verhalen over hoe het was om jong te zijn in die tijd. Ik doe nu een poging zijn verhaal verder te vertellen. In de hoop de herdenking van vandaag kracht bij te zetten.

Waar denkt u eigenlijk aan tijdens de twee minuten stilte?
Zijn die gedachten elk jaar hetzelfde?
Of herdenkt u helemaal niet?

Als ik herdenk, denk ik altijd aan de slachtoffers, dus iedereen die in een oorlog of strijd is overleden. Ik denk aan de Tweede Wereldoorlog, maar ook aan de andere oorlogen die bijvoorbeeld nu gaande zijn. Misschien vind jij 2 minuten wel lang. Ik merk aan mijzelf dat hoe ouder ik word, hoe beter ik kan nadenken over wat ik herdenk en dat die twee minuten dan bijna te kort lijken. Ik vind het belangrijk dat iedereen herdacht wordt.

Zou herdenken hoe we dat nu doen altijd blijven bestaan?
Of houdt het op een gegeven moment op?

Ik denk dat veel mensen nu herdenken, omdat ze de verhalen kennen. En omdat ze die door kunnen vertellen. Maar dat het er steeds minder zullen worden als de verhalen verdwijnen.

Vorige week heb ik samen met 370 andere jongeren, die verspreid over heel Nederland meedoen aan de jongerenprojecten van Theater Na de Dam via Zoom naar een registratie gekeken van Hotel Modern. Zij hebben een voorstelling gemaakt over hoe het was in Auschwitz, KAMP. Ik heb woorden proberen te geven aan wat ik zag, deze zijn op de laatste bladzijde te vinden.

Denkt u dat er ooit vergeten zal worden wat er is gebeurd?

Ik vond het heel bijzonder om meneer Vink zijn verhaal te horen en zal dit ook niet snel vergeten. Hij heeft mij een andere blik gegeven op kind zijn in oorlogstijd en op het begrip vrijheid. Ik besef door zijn verhalen dat ik het gevoel van angst helemaal niet ken. Het was erg mooi hoe hij over alles vertelde. Het verhaal wat ik nu aan u schrijf op de volgende pagina, is maar een klein stukje van wat hij heeft meegemaakt.

Hij vertelde me ook dat hij vroeger bang was voor vliegtuigen. En dat als hij vandaag de dag een vliegtuig hoort, hij gelijk weer terug denkt aan de oorlog. Misschien denkt u de volgende keer dat u een vliegtuig hoort wel even aan het verhaal van meneer Vink.

Lieve groet,

Simone

Meneer Vink woonde met zijn 12 gezinsleden in een huis aan de Amsterdamsestraatweg en ging naar school aan het St. Gregorius college bij het Lucasbolwerk. Hij was 5 toen de oorlog begon. Zijn oudste broer was toen 18 jaar oud en zijn jongste zusje was 1.

Ik stel me meneer Vink voor als hij zo'n 7 jaar is.

Dat hij binnen zit, misschien wel een boek leest en ineens allemaal kinderen hoort buiten.

Dat hij naar het raam loopt en zijn vrienden ziet spelen op de grote weg.

De Amsterdamsestraatweg.

Ik hoor hem in mijn gedachten aan zijn moeder vragen of hij ook naar buiten mag.

Ik stel me zo voor dat ze twijfelt, omdat hij normaal altijd alleen maar in de zijstraatjes mag, maar dat ze toch instemmend knikt.

En dat hij dan naar buiten rent naar zijn vrienden en dat ze overleggen.

Hinkelen, knikkeren, verstopperij of touwtje springen.

En dat hij plots de man met de kranten ziet staan.

Die man die daar bijna elke dag staat.

Met een donkere jas.

Een pet op misschien.

Een wit overhemd, een nette broek en keurige schoenen aan.

Of misschien zelfs wel van die laarzen die tot de knieën komen.

Ik zie de jonge meneer Vink een klein stukje naar hem toe sluipen en hoor hem dan uit volle borst zingen:

Op de hoek van de straat staat een NSB'er.

't Is geen mens, 't is geen dier, 't is een farizeeër.

Met de krant in de hand, staat hij daar te venten.

En verkoopt zijn Vaderland, voor slechts enkele centen.

Als een gek rent hij naar huis.

Zijn moeder kijkt hem zorgelijk aan.

Ik bedenk dat hij soep krijgt en een paar aardappelen.

Dan gaan de gordijnen dicht. Het is stil.

Ik zie zijn vader een zelfgemaakte radio uit de vloer halen.

Ik hoor gepiep en gekraak en dan ineens is daar de stem van de koningin.

Radio Oranje.

Ik stel me voor dat er een grote kaart van Europa in de kamer hangt.

En dat zijn vader daar dan op tekent, met een rode pen.

Dat er op die kaart allemaal lijnen staan met pijlen.

Dat ze precies weten waar de frontlinies zijn.

En dat iedereen daar een fijn gevoel van krijgt, omdat ze de informatie van de Duitsers niet vertrouwen. Dat de koningin uiteindelijk stopt met praten en dat het dan akelig stil is.

Ik stel me voor dat het tijd is om te gaan slapen.

Dat hij naast zijn zussen en broers in een bed ligt.

Dat hij daar niet ligt te piekeren, omdat hij zich over kan geven aan de waan van de dag.

Omdat hij nog maar een kind is en misschien niet precies weet wat die oorlog nou echt is.

Dat hij nog niet weet dat de hongerwinter zal komen.

Dat hij niet precies weet wat er gaande is.

Maar dat hij daar dus ook niet aan denkt en rustig in slaap valt.

KAMP

De wind waait over mijn hoofd, het is koud.

We staan in een rij. Je hoort het gepiep van de kar al van ver aan komen.

Er zijn drie gevangenen die aan de galg worden gehangen.

Ik kijk er naar, maar ook weer niet.

De doden worden van de galg afgehaald en weggebracht.

Er wordt een gevangene aangewezen om de viezigheid van de vloer te schobben.

De rest gaat weer aan het werk; stenen verplaatsen of mensen verbranden in de gaskamers.

Je hoort het gepiep van een trein die binnen komt rijden.

We lopen er naar toe, want we moeten de spullen verzamelen.

Er worden rijen gemaakt; een rij voor gevangenen die gaan werken, de andere rij gaat naar de gaskamers.

De spullen worden binnen op een stapel verzameld en alles wordt gesorteerd.

Als je daar klaar mee bent ga je stenen verplaatsen.

Elke dag moet ik stenen verplaatsen, voor niks.

Een medegevangene valt.

Ik kijk er niet naar, maar ik hoor dat er wordt gemept met een stok.

De man ademt nog, ik hoor hem naar adem happen en dan BAM, een harde klap en de man stopt met ademen.

Ik loop weer terug naar het gebouw waar we eten krijgen.

Ik ben als laatst en er zijn nog een paar druppels van de soep over.

Ik klim er in en probeer alles te pakken wat ik er uit krijg.

De bewaker ziet dat en neemt mij mee.

Ik sta in een rij en er gaat van alles door mijn hoofd.

Ondertussen lopen we naar een gebouw met een schoorsteen.

We moeten ons uitkleden. Niemand zegt wat, alleen de bewakers schreeuwen.

Ik loop de lege grootte ruimte in, het is er warm maar tegelijkertijd koud.

De deur wordt met een klap dicht gedaan, we wachten.

Dan gaat er een luik open. Ik kijk omhoog.

Er komt een stof naar binnen.

Vanaf dat moment is het stil.